

Denná tlač

„Federální shromáždění pryč“

Jedným zo zdrojových prameňov sú i články dennej tlače, ktoré často fungujú ako mediátor medzi politikmi a ľuďmi. Ponúkajú sondu do dobového života, politickej atmosféry, či angažovanosti jednotlivých aktérov. Často skreslené interpretácie chrániace vlastné záujmy či uprednostňovaný uhol pohľadu tvoria mozaiku názorov.

Vybrané reprodukcie dobovej tlače ilustrujú konkrétne procesy rozhodovania o sídle Parlamentu ČR. Ide predovšetkým o zákon, ktorým parlament rozhodol o zabraní palácov na Malej Strane pôvodne pre Českú Národnú radu a neskôr pre Poslaneckú snemovňu Parlamentu ČR (22. 9. 1992 zákon o sídle ČNR). Rokovalo sa o paláci Šternberských, Smiřických, domy v Tomášskej ulici i o budove bývalého jezuitského gymnázia a časom nasledovali ďalšie pre ubytovanie poslancov (v Nerudovej a Rumunskej ul.).

Nadväzujúce hľadanie objasní argumenty pre výber sídla hornej komory. Zákonom o umiestnení senátu z 21. 2. 1996 boli Senátu priradené ďalšie malostranské paláce: Valdštejnský (kde dovtedy sídlilo Ministerstvo kultúry), Kolowratský a Malý Fürstenberský.

O čom svedčia dobové výpovede vo vzťahu k dnešnej situácii sídel Parlamentu ČR? Prečo je tak ťažké plniť politické sľuby o otvorenosti parlamentných budov, naplnení parteru obchodmi či ponechaní časti budov pre výstavné účely? Články dokumentujú z dnešného pohľadu kontroverzný príbeh osudu budovy Federálneho zhromaždenia (bývalej plodinovej burzy s progresívnou nadstavbou zo sedemdesiatych rokov od architekta Pragra). V článkoch po roku 1992

sme svedkami diskusie o možnom návrate poslaneckej snemovne alebo senátu do tejto opustenej budovy, rozmanitých argumentáciách na oboch stranách zástancov i odporcov. Názory poslancov sa zdajú byť jednoznačné, Parlament ČR zostane na Malej Strane v budovách, ktoré slúžili ako sídlo ČNR. Budova Federálneho zhromaždenia je verejne odmietnutá. Odpor voči tejto budove sa i naďalej stupňuje a brutálne pôsobí titulka „Federální shromáždění pryč“ primátora hlavného mesta Svobodu z roku 2011, ktorý sa vyjadril, že by modernú dostavbu nemal problém zbúrať.

NA SILVESTRA O PŮLNOCI MÁ PŘEDSEDA KOVÁČ ZAMKNOUT DVEŘE FEDERÁLNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

Hotel? Mezi dálnicemi a nádražím? Tak tedy raději senát

Monumentální budova Federálního shromáždění, nápadně číní mezi pražským Smetanovým divadlem a Národním muzeem, nebude podle všeho v budoucnu sloužit ani jako hotel, ani jako kulturní zařízení či galerie, ani jako budoucí burza. Navzdory všem dohadům a spekulacím o jejím příštím využití zůstane se vši pravděpodobností centrem parlamentarismu.

Pokud se naplní představy o nově se rodící české státnosti a bude přijata Ústava České republiky zakotvující dvoukomorový parlament s poslanc-

„Víte, proč se cpe do baráku teď nahonem tolik milionů korun? Je to jednoduché. Zvýší se tím jeho hodnota a bude se moci výhodně střílet někomu ze zahraničí, kdo si z toho udělá výhodný kšeft.“
(Nejmenovaný pracovník FS)

kou sněmovnu a senát, bude náležitě rozlehlá budova, dnes stále patřící federaci, právě nově utvořenému senátu.

Než se tak ovšem stane, stráví zřejmě naši politici řadu dlouhých hodin při jednáních, možná ztratí něco i ze svých nervů. Hodnota budovy FS, spolu s pozemkem, ale i s několika dalšími objekty spravovanými Kanceláří FS, dnes činí 369 146 702 korun. A to do této sumy není zahrnuto dalších několik desítek milionů korun, které jsou vydávány ze státního rozpočtu na poměrně rozsáhlou rekonstrukci budovy.

Bez ohledu na skutečnost, že Česká a Slovenská Federativní republika již počítá své dny na krejčovském metru, proudí od minulého roku do parlamentu značné částky peněz, bez nichž by se budova údajně neobešla.

Velké plány čs. parlamentarismu

Plány na rekonstrukci Federálního shromáždění se zrodily teprve v roce 1991. Autoři vycházeli z toho, že současná budova není pro dlouhodobou práci poslanců vhodná. Čs. delegace dokonce navštívila v této souvislosti německý Bundestag, ale i Berlín, kde se připravuje výstavba nové parlamentní budovy. Cíl byl jediný: získat maximum poznatků pro to, jaké nároky musí splňovat plně funkční parlamentní budova. Vzhledem k případné zásadní rekonstrukci se uvažovalo o tom, že jde o investici dlouhodobou, která by se dala realizovat do úspěšného konce až při plném „ozdravení“ čs. ekonomiky. Aby však budova mohla sloužit i nadále poslancek práci, začala se tedy alespoň vyteptávat.

Původní budova, respektive její spodní betonová část, vyrostla v Praze nikoli pro tehdejší Národní shromáždění, ale jako plodinná burza. Národní shromáždění se sem přestěhovalo až po válce. Tou dobou byly v budově provedeny některé drobné změny interiéru tak, aby mohl sloužit poslancům. Monumentální skleněná stavba, tak jak ji známe nyní, vyrostla nad původní burzou až na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Jejím autorem byl architekt Prager. I její plány však byly v průběhu výstavby mírně upraveny. Vzhledem k tomu, že v roce 1968 vznikla federace a s tím i dvoukomorový parlament, bylo nutné umístit do budovy také druhou parlamentní komoru – Sněmovnu národů. Její sál je umístěn

„To, že by se budova Federálního shromáždění měla po zániku federace změnit v hotel nebo nějaké kulturní zařízení, je holý nesmysl. Vypadá to tak, že tady bude sídlit senát.“
(Filip Sedivý, první místopředseda FS)

přes celou boční stěnu budovy v jejím čtvrtém patře.

CNR se stěhování brání

V počátcích státoprávních jednání se objevily hlasy, že pokud dojde k rozdělení federace a vznikne samostatná Česká republika, měl by její parlament nejlepší podmínky k práci právě v budově dnešního Federálního shromáždění. Nejen proto, že se nachází v centru města, ale zejména proto, že budova je umístěna v blízkosti metra, jehož tunely lze vést – a také tudy vedeny jsou – nejrůznější kabely. Díky tomu může být budova parlamentu propojena se všemi důležitými objekty v Praze. Nebylo by tedy ani problémem propojit optickými kabely obě ústředny – CNR a FS – tak, že budoucí poslanci by mohli mít svá pracoviště i v dnešní CNR. Tato myšlenka ovšem zapadla: poslanci CNR, jejíž budova je rovněž několik let po rozsáhlé rekonstrukci, nechťejí o stěhování ani slyšet. Ba co víc – počítají s rozšířením svého pracoviště na Malé Straně. I proto k neřibosti malo-

stranských občanů schválili sami zákon, jímž se některé budovy v této části Prahy převádějí CNR.

Milióny vyložené do vzduchu?

Do budovy FS dý dosud proudí milióny korun. Jak pezi pracovníky parlamentu, tak i mezi mnohými poslanci se tento postup zdává s kritikou. Proč investovat do budovy parlamentu, který se stejně co nejdříve rozpustí a navíc se stane předmětem dělení? Akce však byly naplánovány ještě v šestém voleb-

la rozložena do několika etap. S jejím dokončením se počítá v příštím roce. Budova se rozmohla o desítky počítačů a televizorů. O čem se méně mluví, co však nelze přehlédnout a co možná někteří pracovníci Kanceláře FS nazývají drobností, jsou nově zařizované kanceláře a tiskové středisko pro noviny. Celková částka za letošní rok, kterou spolky uvedené investiční výdaje, tak čítá sto miliónů korun.

Američané svou pomoc zastavili

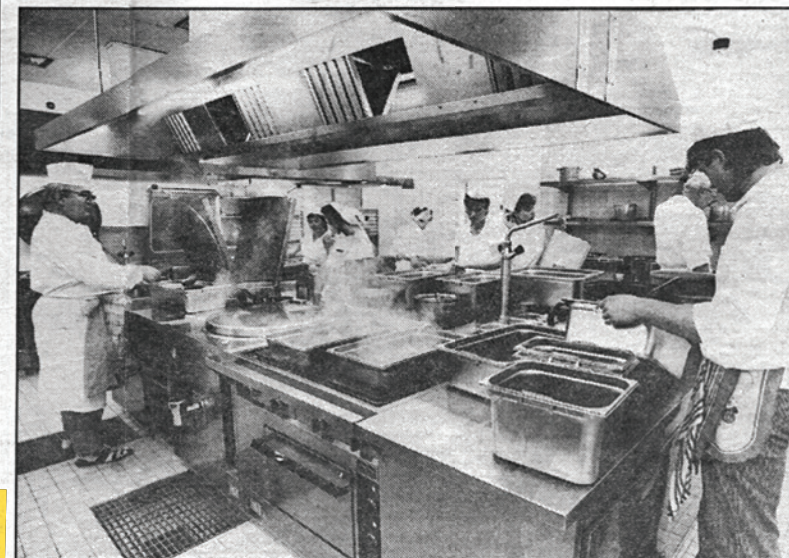
V loňském roce se pro čs. parlamentní zázemí na lepší časy. Alespoň pokud jde o technické vybavení budovy FS. Americký Kongres se uvolil poskytnout FS dar v podobě počítačové sítě včetně programů. Hodnota tohoto daru činí téměř čtyřicet miliónů korun. Mohla ovšem být vyšší. Nebyť... Ale to už by byla jiná kapitola o dělení federace. Co však není jinou kapitolou, je fakt,

Přesně o půlnoci z 31. prosince na 1. leden bude budova FS definitivně pro dosavadní účely uzamčena. Zamkne ji sám nynější předseda parlamentu Michal Kováč.
(Informace z kruhů blízkých předsedovi FS)

Inventární majetek Kanceláře Federálního shromáždění činí k 15. 10. tohoto roku 369 146 702,17 korun. Tento majetek zahrnuje budovy, pozemky, inventář, vozový park, počítačovou techniku, technické vybavení a ostatní umělecká díla.

že celý mnohamiliónový majetek dnešního federálního parlamentu bude bezesporu předmětem dělení. Podle některých funkcionářů FS půjde o velmi tvrdý oříšek k rozlousknutí, neboť některé věci – např. počítačový systém, knihovna, archiv – jsou prostě i při nejlepší vůli nedělitelné. Řešení by mohlo být – alespoň podle optimistických představ – takové, že právě tento nedělitelný majetek ležící na území České republiky by mohl být kompenzován jiným majetkem. V zásadě si toto dělení lze představit velmi zjednodušeně tak, že třeba místo počítačové sítě, nebo přesnější místo její části, dostane druhá strana o to více jiné techniky. Ale to jsou jen spekulace a optimistické úvahy, o nichž dnes nikdo nedokáže přesně říci, jak dopadnou.

Připravily
NADA ADAMICKOVÁ,
MARIE KÖNIGOVÁ
Foto RP – Václav Jirsa

Do budovy FS stále proudí milióny. Zcela zrekonstruován byl gastronomický úsek. Přišel zhruba na dvacet miliónů korun.

Středa 11. listopadu 1992

X 49/1

Slovo z domova

Jeden palác sněmovně nebude stačit

FIRMA GORIN přebuduje paláce Smiřických a Šternberský na luxusní hotely. Tato informace se objevila v novinách ve čtvrtek 3. září. V úterý 22. září přesvědčoval Václav Klaus, předseda vlády ČR i ODS, poslance své strany, aby byl stažen návrh zákona o sídle ČNR z programu. Nestalo se. Toho dne byl zákon schválen.

Blok domů kolem sněmovny, Thunovského paláce, k Tomáškovi ulici a Valdštejnskému náměstí, už prakticky ČNR patří; domy čp. 11 až 16 obklopuje stavební ohrada. Zabrala je v dubnu 1989. Teprve po listopadu 1989 se mohla ozvat obec: tři z nich jsou její majetek. Jenže: tucet nájemníků je už pryč a stavební firma má rády velké objekty (i když jde o památky).

Porevoluční ONV vymohl z ČNR tři domy. Bohužel ve viru volebních a dalších zmatků se podařilo úředníkům kanceláře ČNR přesvědčit tehdejšího starostu ing. Bachnu o bezplatném pronájmu, píše v Obecních novinách Malé Strany a Hradčan poslanec zastupitelstva Prahy ing. arch. Jan Kasi.

Zákonem si přidělila Česká národní rada jako své sídlo další blok „přes ulici“ - dva paláce na Malostranském náměstí, dva obecní domy v Tomáškovi ulici a v nich jedenáct bytů.

Co vadí občanům?

Na protestním shromáždění padají slova: vyvlastnění, znárodnění. Lidé si tu za roky udělali ze starých prostor mnohé komfortní bydlení. Teď by se měli stěhovat? Žít na Malé Straně znamená srst s ní. Ale na Malostranské náměstí přišly dvě

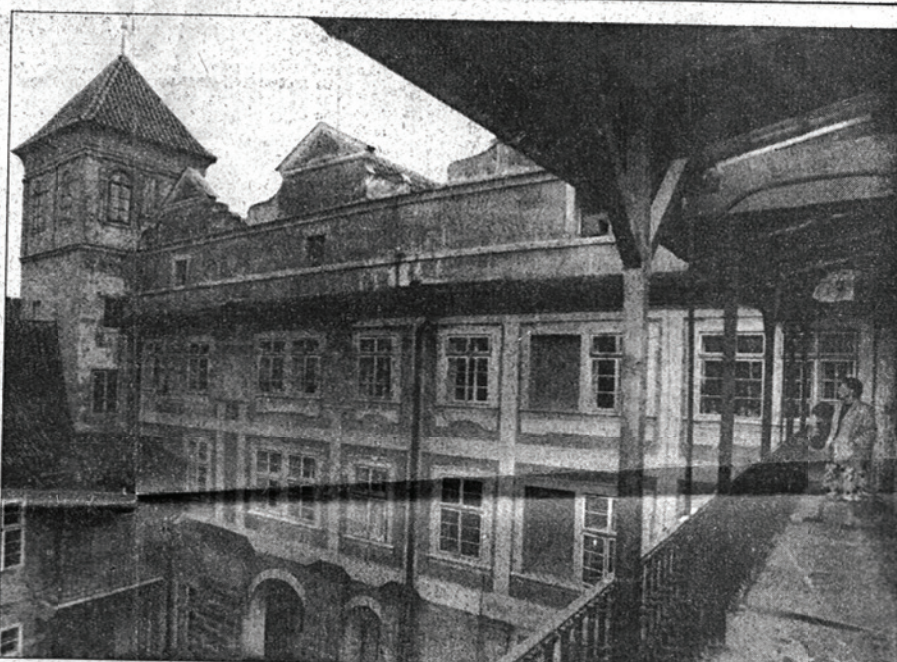
se vyznačují mnohé adaptované památky: za renesanční či barokovou zdí „komunistické krematorium“ prostorných chodeb z mramoru?

O paláci (i rodu) Smiřických

Po protestní demonstraci proti zákonu jsem potkal potomka rodu Smiřických. (Malá čs. encyklopedie, 5. díl, str. 710 sice tvrdí, že Smiřičtí „roku 1618 vymřeli po meči. Větší část dědictví získal po bitvě na Bílé hoře Albrecht z Valdštejna.“) Ale teď zde byl Jiří Vladimír.

„Majetek patří - ani snad ne státu, jako tomuto národu; ten má mít právo rozhodovat o takových věcech. Chtl bych podpořit iniciativu Sdružení občanů a přátel Malé Strany a Hradčan, opírá se o přirozené potřeby občanů.“

Pokud je mi známo, po Bílé hoře jedna větev Smiřických se dostala do Polska a odtud dál na Ukrajinu. Otec se vrátil do Masarykovy republiky jako emigrant za občanské války. Občanství zde získal až těsně po druhé světové válce a nebyl už čas uplatňovat nějaká práva na majetek. Jsem v invalidním důchodu, ale celý život jsem byl vlastně dělník,“ vyprávěl Jiří Vladimír Smiřinský. (Na Ukrajině si rod Smiřických změnil jméno, díky tvaru azbuko- kového „c“ jako „n+“ získalo novou podobu.)

POKUD vám ten balkon něco připomíná, asi jste viděli film „Jako jed“. A v té věži se 22. května L. P. 1618 rozhodlo, že napětí vypukne třetího dne.

investici na Barrandově, rekonstruovat obě památky a dlouhodobě si je pronajmout. Dvě byly z Ameriky, dal-

bu ČNR již za komunistů, volal ředitel ústavu dr. Zdeňka Kukala, aby dál už nejednal.

Otázka číslo dvě: Proč se na veřejnosti objevila zpráva o záměrech firmy H. N. Gorin až v září 1992 - CELÝ ROK PO VLASTNÍM VÝBĚROVÉM ŘÍZENÍ?

Ptal se někdo starosty?

Zúčastnili jste se připomínkového řízení k návrhu zákona? zeptal jsem se starosty Prahy 1 ing. Ivana Spěváka.

„Byli jsme pozváni týden před jednáním k předsedovi ČNR. Byl tam místopředseda ing. Tollner, několik poslanců a kancléř národní rady. Byla to výměna názorů bez jakéhokoliv závěru. My jsme k tomu řekli svoje stanovisko - jak pan primátor, tak i ja, musíme postupovat pro bytové otázky a pro výstavbu a člen rady za Malou Stranu. Jak to dopadlo, je obecně známo. Nevím, zda toto lze považovat za připomínkové řízení.“

Stanovisko vyjádřil starosta ing. Spěvák společně s primátorem ing. Milanem Kondrem den po přijetí zákona. Uznávají, že ČNR musí mít odpovídající sídlo pro výkon své funkce. „Způsob, jakým bylo sídlo ČNR zřízeno, však pokládáme za nepřijatelný. V kulturním světě a v demokratické společnosti je obvyklé, že podobný záměr je dlouhodobě projednáván s těmi, kterých se týká, zejména s obyvateli. Očekáváme, že postup vlády ČR, kterým se má naplnit zákon, bude odpovědnější a vstřícnější než postup ČNR, který nás postavil před hotovou věc.“

Otázka třetí: Nebude celou věc projednávat s lidmi, kteří nepřijdou jen o domov, ale i o kořeny svého života, pouze místní zastupitelstvo? Budě se o to aspoň dodatečně starat někdo „na úrovni“, kde dovedl rozhodnout o zákonu z 22. září 1992.

Jindřich BERÁNEK
Foto: Miloš RASOCHA

TUDY hráčla historie - a takhle tu žije současnost.

Mají v Praze blok domů

stovky občanů. Ti všichni tu přece nebydli?

SDRUŽENÍ OBČANŮ A PŘÁTEL MALÉ STRANY A HRADČAN vstoupilo do povědomí veřejnosti. Jeho protest ve sněmovně převzali od ing. Tomeše a dr. Pohunka místopředseda ČNR Karel Ledvinka a poslanec Jiří Payne.

Ve druhém patře Malostranské besedy s námi hovořili ing. Rostislav Tomeš, místopředseda Sdružení, předsedkyně Lenka Kerberová a kunsthistorik dr. Mojmir Horyna.

„Nechceme, aby se Malá Strana vysídila. Oblast, v níž nežijí lidé, se stává mrtvým kusem města. Funguje jenom v době, kdy pracují instituce.“

„S lidmi, kteří bydlí v těch posledních dvou obytných domech, nikdo nemluvil.“

„Nechceme tady nové hotely. Ale nechceme ani nové „pevnosti“. Máme jich tu na Malé Straně i nahoře na Hradčanech spoustu - krásných paláců, kam lidé nesmějí vstoupit.“

Co setkání s poslanci?

„Rekli, že uvažují o určité náhradě. Místopředseda Ledvinka s námi souhlasil, že by alespoň část prostoru měla být přístupná lidem: sám postrádá místo, kde by se mohli poslanci scházet s občany. Doktor Horyna má být předseda komise, která projedná celý zá-
měr.“

Otázka číslo jedna: Existuje záruka, že budou uchovány hodnoty, které v oněch dvou palácích ještě zůstaly? Vnitřky včetně detailů? Nevznikne tu zase falešná kulisa, jakou

Od roku 1957 je v paláci Smiřických (i v sousedním Šternberském) Český geologický ústav. Vystřídal vojáky, což je dodnes znát na provizorní dostavbě chodeb interiéru. V 60. letech získal ústav budovu laboratorů na Barrandově; tam má i pozemek na budovu, kam by mohl z paláce přestěhovat kanceláře; ale už nikdy nebyly peníze na investice.

Tucet firem se však zajímalo, jak by mohly využít ty dva paláce; šest poslalo velkorysé nabídky: zaplatit

ší z Francie, Belgie, Anglie a jedna domácí. Ústav patří státu, s ministerstvy životního prostředí a financí jednali zájemci. Co by mohlo být lepší? Hotel, středoevropské středisko s koncertním sálem a ubytováním v horních patrech... Firma All In měla posoudit nabídky podle dvanácti kritérií. Ve výběrovém řízení zvítězila firma Gorin. Soutěž byla uzavřena v létě 1991, nebyla však podepsána smlouva. Architekt Krejčí, který byl zmocněncem pro přestav-

Unikátní vnitřnosti

Hledá se nový uživatel budovy Federálního shromáždění

Parlament zatím nezanimá, přesto se o novém poslání budovy Federálního shromáždění již diskutuje. Padly různé návrhy: Senát ČNR, divadlo, sekretariát Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, muzeum obětí komunismu, burza a určité další.

Reálný základ některých návrhů zmizí, když vítě, jaké vnitřnosti budova nad Václavským náměstím skrývá. Hovoříme o tom s JIRÍM MILICHEM, ředitelem správního úseku, a MIROSLAVEM PRIBANEM, pověřeným řízením odboru informačních technologií Kanceláře FS.

Pokračování na straně 4

Unikátní vnitřnosti

DOKONČENÍ ZE STRANY 1

Původně byl objekt určen pro jednokomorový parlament. V roce 1968 však byla přijata nová ústava, a tak se během stavby změnil projekt a byla přistavěna druhá komora. Navíc měl být především reprezentativní účel - tehdejší FS bylo přívěskem ÚV KSČ.

„V roce 1990 se FS změnilo ve skutečný parlament. Poslanci však neměli prostory na práci, stěžovali si na špatný přístup k informacím, vybavení se ukázalo jako nedostatečné. Proto na přelomu let 90/91 vznikla koncepce přeměny budovy.“

„Ti, kteří budou o osudu budovy rozhodovat, by si měli všimnout především nového informačního systému. Co nám o něm prozradíte?“

„Před rokem a půl bylo ve FS pět počítačů, dnes více než sto padesát. Koncepci informační sítě opanovali poslanci minulého parlamentu (třicet z nich bylo programátory) a odborníci z USA. Koncepce úspěšně a FS dostalo technickou pomoc od Kongresu USA.“

Do kanceláří a společných prostor je rozvedena televizní síť s vnitřními okruhy. Kamery sledují dění ve čtyřech největších sálech, k dispozici je video s možností záznamu. Vysíláme i počítač řízený informační kanál se zpravodajstvím o dění ve FS. Můžeme připravovat pořady, kombinující obraz a text. Tiskový odbor zajišťuje na video televizní zprávy, které dříve poslanci sledovali na velkoploš-

ní projekci během přestávky jednání. Dnes si ho mohou kdykoli vyvolat na obrazovku. Vytvořili jsme redakci teletextu s kapacitou 180 stránek a monitoringu tisku. Technika zasáhla i do knihovny. Přibývaly databáze na CD ROM. Přístupné jsou informace z Evropských společností a Rady Evropy.“

● Počítali jste s rozšířením informační sítě i mimo budovu?

„Její součástí by měla být telekomunikační ústředna se službami na světové úrovni, jenže pomoc Kongresu, určená výlučně pro parlament, byla pozastavena. Je to škoda, neboť jsme dostávali techniku, na jejíž vývoz do východní Evropy ještě nedávno platilo embargo. Troufáme si tvrdit, že u nás žádná budova včetně vojenských a bezpečnostních není takto vybavena. Chtlí jsme optickými kabely nainstalovanými tunely metra propojit parlament s vládními budovami. Optické kabely není možné odposlouchávat.“

● Mimopražští poslanci bydlí v ubytovně hotelového typu, kde se nemohou stravovat, a tak jsou odkázáni na možnosti v budově nebo ve městě. Jak se tyto podmínky po rekonstrukci zlepšily?

„Stravovací zázemí jsme zmocernovali a vybudovali u něj sklady. Nyní se v suterénu dodělává varna, v níž se jídla vyrábějí na principu přehřáté páry. Dokončuje se také poslanecký klub vedle jednoho z vchodů parlamentu. Poslanci se v něm budou moci scházet s návštěvami. I zde bude možnost stravování. V jednotlivých

patrech je zajištěna obsluha při jednání výborů. Dokončuje se výjezdná pro restauraci. Kapacita gastroúseku je tisíc lidí, neboť kromě tří set poslaneckých bytů je tu i státní kancelář. Navíc je ve FS akreditováno asi tři sta novinářů a během schůzí do budovy docházejí členové vlády a další politici a hosté.“

● Jaké další práce se v objektu uskutečňují?

„Zlepšili jsme elektroakustiku. Už od roku 1989 se rekonstruuje klimatizace - budova stojí z obou stran na dálnici. Změnu potřebovala i tisková střediska. Ohmňovali jsme a zvýšili kapacitu elektrického napájení. Vybudovali jsme hodinový okruh - elektročas. Investovali jsme do tiskárny, zakoupili radiotelefony a občanské radio-
diostanice, připravuje se oprava střešiny a podobné.“

● Jak jste vyřešili nedostatek prostorů pro práci poslanců?

„Budova je velká, místností je však málo a malých. Kromě toho čtvrtina objektu patří Státní opo-
ze. V budově mají kanceláře pracovníci některých odborů Kanceláře FS, funkcionáři FS, výbory a komise, jednotliví

Jedním z míst, kde rekonstrukce budovy FS finišuje, je budoucí poslanecký klub vedle horního vchodu. Zcela novou podobu dostalo tiskové středisko. Snímky: VP - Lufanek

poslanci mají jen nevelkou skříňku na uložení věcí. Pronajali jsme několik patér budovy bývalého federálního ministerstva paliv a energetiky na Vlnohradské ulici. Nyní kanceláře provozujeme - každou asi pro deset poslanců.“

● Lidé se ptají, proč stavba pokračuje, když federace končí.

„Smlouva s dodavateli jsme uzavřeli na počátku roku, kdy o osudu federace rozhodnuto nebylo. Byla by mimořádná škoda přerušit práce krátce před dokončením.“

● Jak přeměna budovy pokračovala a jaké akce jste museli pozastavit?

„Růda prací je hotova, další skončí v krátké době. Některé investice (iluminovací zařízení, obnova autoparku, moderní bezpečnostní systém budovy nebo hlasovací zařízení) byly zčásti zastaveny, neboť se čeká na politické rozhodnutí o osudu budovy.“

Snad budova získá uživatele schopného využít bohatství, jež se za ne-
vzhlednou fasádou skrývá.

Martin DENEMARK

Federál. shromáždění V 4 - 21.1

VP, 2.2, 1992, č. 194, 5.10., 5.1.4, 2. ob.

publicistika

Práce 10. 2. 1993, 10. 2. 1993, 10. 2. 1993, 10. 2. 1993

10. 2. 1993

práce (5)

Skončí boj s vyššími zájmy alespoň poněkud jinak než v minulosti?

PARLAMENT

Člověk míní a národní výbor mění, říkali jsme. A jak je to dneska? Členové Sdružení občanů Malé Strany a Hradčan (pět stovek z dřívějších patnácti set dále vytvále platí členské příspěvky) se obávají, že úplně stejné. I když v tomto případě nejde o pouhý obecní úřad, ale o nejvyšší zákonodárný orgán ve státě, který na Malé Straně zabírá areál velikosti dolní poloviny Václavského náměstí.

Ještě nikdo nezapomněl, že v roce 1986 byly tři domy v Tomášské ulici už jednou pro Českou národní radu (dnes Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR) zabrány a jejich obyvatelé vystěhováni na okrajová sídliště. Po listopadové revoluci 1989 pak byly tyto domy opět vráceny do bytového fondu, aby je záhy tehdejší starosta Prahy I pan Bachna znovu CNR pronajal. Nyní ale nejvyšší zastupitelství orgán přibral k dříve zabraným ještě dva domy navíc, a to č.p. 518 a 8, kde zatím ještě bydlí nájemníci. K tomu všemu, jako by areál uzavřený třemi ulicemi a náměstím nebyl dost rozlehlý, přibírá si český parlament do vlastnictví ještě dva objekty na Malostranském náměstí - palác Šternberských a Smiřických.

A jak se takový zábor vůbec dá provést? Prostě tak, že se (už v roce 1990) připraví návrh nového zákona o sídle CNR, v němž se vyjmenují objekty, které jsou podle názoru "provázány" pro fungování parlamentu nezbytné. Bylo by přece nelogické, kdyby poslanci hlasovali proti transformaci vlastního pracoviště na co největší a nejpohodlnější. Tento předpoklad se skutečně 22. září 1992 potvrdil. S velkým, leč nevýznamným paradoxem: Pan Bachna, jako poslanec CNR tentokrát (že by ho trápily výčitky svědomí?), hlasoval proti vyvlastnění domů. Méně zaskvělení poslanci si však pochybnostmi hlavy nelámali. Logicky předpokládali, že přeci někdo z nižších instancí už musel mít dříve možnost své připomínky vyjádřit.

"Taky že ano," řekl nám Rostislav Tomeš, místopředseda Sdružení malostranských občanů. "...Návrh zákona ležel skutečně už od srpna 1990 na pražském magistrátu. Jediným, kdo měl zásadní připomínky, bylo však naše Sdružení. Magistrát vycházel z názoru, že to je záležitost Obvodního úřadu Prahy I. Tento obvodní úřad, který měl podle našeho názoru vyjádřit nesouhlas s celým zákonem o sídle CNR, však údajně nedělal nic, neboť pro takový protest prý by musel existovat nejprve Ústavní soud České republiky. Naše sdružení vedlo jednání přímo s CNR až po přijetí zákona o jejím sídle, a to několikrát."

Co vlastně Sdružení občanů a přátel Malé Strany a Hradčan sleduje? Na první místo klade vytváření snahu, aby i v budoucích ča-

sednách na Malé Straně vůbec nějaký občan žil a choval se k ní jako ke svému domovu. I když to může znít paradoxně, právě restitučními je občanská a nájemnická budoucnost Malé Strany ohrožena. Osmadesát procent domů je totiž soukromých. Jejich majitelé však pro restituci začínají s domy obchodovat, a tak není divu, že Sdružení usiluje o určitý vliv na způsob využívání těchto objektů. "Vůl dobře, že takový vliv by se samozřejmě zvýšil, kdyby se Malá Strana stala městskou částí s vlastními kompetencemi. Český parlament lze sice jen těžko podezírat ze spekulací a budoucího kšeftování se získanými objekty, ale nepochybně se od něho může žádat, aby šel příkladem v tom, jak zájmy občanů ze svého okolí neignorovat. ...Naše sdružení jednalo několikrát přímo v kanceláři předsedy CNR i letos vzniklé Poslanecké sněmovny," vysvětluje R. Tomeš. "Vloni 18. listopadu to bylo za přítomnosti samotného Milana Uhdeho. Ten také tehdy souhlasil, že CNR může mít ve dvou dosud obydlených domech klidně dále byty a v nich nájemníky a že také nemá nic proti, aby část objektů parlamentu obsahovala i prostory veřejnosti prospěšné a přístupné. Naše sdružení navrhlo, aby ve dvou palácích na náměstí byla zřízena výstavní síň a literární kavárna. Líbil se nám též návrh místopředsedy Poslanecké sněmovny K. Ledvinky na umístění klubu, který by se mohl stát jakýmsi českým Hyde parkem v přízemí jednoho z paláců. Náš návrh, že v domech, jejichž průčelí tvoří jednu stranu Tomášské ulice, by měly být obchody, byl předběžně akceptován. V domech v Tomášské dosud bydlí nájemníci, o jejich budoucnosti s nimi však dosud nikdo z parlamentu nejednal. My totiž chceme předejít také necitlivým rekonstrukcím, které se prováděly při dřívějších stavebních úpravách uvnitř České národní rady," uzavírá Rostislav Tomeš. "Pokud jde o možnost účastnit se předprojektové přípravy rekonstrukcí, tady nám parlament vstřívil. Uvidíme, zda to bude mít nějaký význam."

Sdružení, jako občanská iniciativa, se do celého procesu zapojilo s pomocí petice, kterou odeslalo petičnímu výboru CNR. Na jednání v kanceláři předsedy parlamentu letos 8. ledna její vedoucí pan Kinstler spolu s místopředsedou Ledvinkou údajně slíbili, že se vynasnaží prosadit, aby se některý z objektů uvolněný po dosavadních federálních institucích mohl změnit na náhradní byty pro občany ze zabraných domů v Tomášské ulici. Padl konkrétní návrh na rozlehlý objekt v Nerudově ulici, který uvolňuje vojenská správa a jež by z hlediska malostranských občanů mohl být vyhovující. Rozhodnutí je ale v moci dislokační komise české vlády.

ovšem Sdružení občanů a přátel Malé Strany a Hradčan prý podá samo.

Je-li takové počinání rozumné, nad tím až přemýšlí každý sám. Pan kancléř Kinstler nám řekl, že už nemá smysl se k celé záležitosti vracet, když už bylo jednou rozhodnuto. S nájemníky se nejednalo, poněvadž zatím není jasné, kam budou přestěhováni. Na dislokační komisi české vlády jsme se dozvěděli, že přeci vláda byla proti vyvlastňování domů, že dislokační komise má starost s umísťováním cent-

plánuje zřízení 180 nových pracoven pro poslance.

Občan samozřejmě netuší, kolik budou stát všechny ty rekonstrukce už dříve dobře vybudovaných budov po federálních institucích, ani si nedovodě představil, že na každou budovu jsou nejméně čtyři zájemci českých státních institucí. Uvědomuje si však, že bytový fond se zmenšuje pod tlakem restitucí, kdy majitelé se snaží co nejvíce rozšířit výnosnější nebytové prostory a nelíbí

kontra Malostranští

Pravá strana Malostranského náměstí směrem ke Klárovu dominuje palác Smiřických (v popředí) a vpravo od něho menší palác Šternberských. Foto PRÁCE - Jan Drhlík

Dá se dnes předvídat, jak celá záležitost dopadne? Rostislav Tomeš si myslí, že dopadne úplně stejně, jako by dopadla za poměrů před listopadem 89. Ze totiž parlament pověřil vládu naplněním zákona o svém sídle, vláda to uloží magistrátu a ten úřadu pro Prahu I nabídne náhradní byty pro občany na sídlišti. Stejně jako se občanské sdružení bude dále obtížně dovolávat konkrétních výsledků uplatnění petičního práva, či žádat poslance, aby podali protest proti vyvlastnění domů, a tedy proti změně samotného zákona. Protest u ústavního soudu

nese, když na bytový fond sáhne i stát. Z těchto pohledů se pak "obtěžování" nejvyšších zákonodárných orgánů jakousi malovýznamnou občanskou iniciativou může jevit jinak. Mimochodem, stále ještě se uvažuje o variantě, že poslanecká sněmovna bude mít malostranský areál, zatímco senát bude sídlit v budově Federálního shromáždění. To by ale myslím nebylo již pouhé působení zákona profesora Parkinsona, ale příznak megalomanie.

JAROSLAV SMÍD

Navzdory Pražanům, vládě i památkářům poslanci rozhodli, že Senát bude ve Valdštejnském paláci

PRAHA (kpt) - Od 1. března 1996 se oficiálním sídlem Senátu, coby druhé parlamentní komory českého parlamentu, stávají tři malostranské paláce: malý Kolowratský, Fürstenberský a Valdštejnský. Rozhodla o tom včera Poslanecká sněmovna většinou hlasů navzdory protestům vlády, památkářů, pražského primátora i samotných Pražanů. Ministerstvo kultury tím přichází o své dosavadní sídlo a urychleně hledá „střechu nad hlavou“.

Bezprostředně poté ministr kultury P. Tigrid, zjevně zklamaný rozhodnutím sněmovny, řekl naší zpravodajce, že podá návrh, aby ministerstvo kultury přesídlo do malostranského Nostického paláce na Maltézském náměstí. „Já to rozhodně preferuji, je to náš návrh,“ řekl doslova. Své snahy o to, aby byl naopak Senát umístěn v Nostickém paláci, P. Tigrid označil za „velkou ústupový boj. Jsem o tom docela přesvědčen, že Nostický palác by býval byl takovým vhodným místem,“ řekl. „Ale rozhodnutí je rozhodnutí, Poslanecká sněmovna rozhodla, a mně nezbyvá než splnit úkol vlády, který jsem dostal, a do 29. února předložit ve spolupráci s Igorem Němcem

da, tato exekutiva zachránila dvě vynikající pražské barokní památky,“ uzavřel Tigrid.

Novým zákonem je sídlo parlamentu prohlášeno za „národní kulturní památku“, která je ve vlastnictví státu. Sídlo parlamentu pak tvoří jak prostory, které již obývá Poslanecká sněmovna, tak tři další uvedené malostranské paláce pro Senát. Podmínky ochrany sídla parlamentu musí vláda stanovit nejpozději do 1. června 1996. Samotný zákon má po podpisu prezidenta vstoupit v platnost již 1. března. Nový zákon dále v § 8 výslovně stanoví, že „předání objektů dosud neužívaných parlamentem zajistí vláda nejpozději do tří měsíců“ ode dne nabytí jeho účinnosti.

Při konečném hlasování podpořilo zákon 80 poslanců koalice, dále SD-LSNS a 3 členové ČSD. Proti byla téměř celá opozice a J. Pavlíková (ODS) s L. Motýčkou (KDU-ČSL).

Navzdory všeobecnému odporu si poslanci prosadili svou. Část historického Valdštejnského paláce bude sloužit Senátu. Foto Miloš Rasocha

29. DUBNA 1993

DEMOKRACIE

Každý měsíc za milión

Premiér Klaus ještě jednou prostřednictvím dopisu nabídnou objekty bývalého Federálního shromáždění ČSFR předšedovi českého parlamentu M. Uhdemu pro potřeby nejvyššího zákonodárného sboru ČR. Pokud bude odpověď zamítavá, vláda České republiky začne uvažovat o jiném využití zmíněných nemovitostí. Jak řekl V. Klaus po včerejším zasedání vlády na zámku v Kolodějích, osobně je pro to, aby tyto budovy sloužily k obecně prospěšným účelům, například jako sídlo některých mezinárodních organizací.

Také včera zřivaly chodby hlavní budovy bývalého federálního shromáždění v Praze na Vinohradské třídě prázdnotou. Zapečetěny jsou zde takřka všechny místnosti obou pater, v nichž do konce minulého roku zasedali poslanci. Zbylé prostory využívají pracovníci Kanceláře zastupitelských sborů, třicet místností připadlo Kanceláři poslanecké sněmovny.

Pod ní už dohodou přešly ty útvary, které ČNR původně neměla: výborně vybavená právnícká knihovna, archiv, institut a stenografie. V pro-

vozu je stále ještě jídelna, kde se stravují zdejší zaměstnanci a čas od času, samozřejmě za plné ceny, i někteří bývalí poslanci FS se svými hosty. Menu tohoto zařízení už ale není tak pestré jako před několika měsíci. V restauraci totiž byly k 1. dubnu sníženy počty pracovníků, stejně jako stavy ostatního personálu: z 220 zaměstnanců nyní nutný chod budovy u Muzea a domu ve Škrétové ulici zajišťuje necelá stovka lidí. Nouzová varianta provozu těchto neúčelně využitých prostor přijde měsíčně asi na milión korun.

Podle šéfa kanceláře by z ekonomického hlediska bylo nejvýhodnější, kdyby se do špičkově vybavené budovy na Vinohradské třídě přesunul český parlament i senát. V úvahu však přicházejí i další možné kombinace umístění obou orgánů. „Problém je ale v tom, že od nás mezitím odešli ti lidé, kteří věděli, jak se dělá parlament v demokratické zemi, špičkové výškolení pracovníci,“ říká V. Zavázal.

MICHAL FIALKA
ROBERT MALOTA
Foto: LD — M. DVORÁKOVÁ

Parlament zůstává na Malé Straně

Praha (li) - Současný pokles popularity parlamentu nezačal podle předsedy sněmovny Milana Uhdeho (ODS) přijetím zákona o jeho sídle, kterým bylo zestátněno několik budov na Malé Straně. Popularita parlamentu je odrazem jeho kolektivní činnosti, řekl včera Uhde novinářům. Podle posledního průzkumu důvěřovalo parlamentu pouze 28 % respondentů, na které se v dubnu obrátil Institut pro výzkum veřejného mínění.

Místopředseda sněmovny Pavel Tollner (KDS) ve středu připomněl, že přestěhování sněmovny by bylo podmíněno novelou zákona o sídle parlamentu, kterou však vláda nenavrhla. Proto podle něho zřejmě svou výzvu k přesídlení sněmovny z Malé Strany do objektu posledního federálního parla-

mentu nemyslela zcela vážně. Milan Uhde dodal, že v případě přestěhování by zůstala historická budova českého sněmu prázdná, protože ji nyní lze využít jen k parlamentním účelům. Navíc v budovu bude provoz českého parlamentu na Malé Straně levnější než v objektu bývalého Federálního shromáždění, prohlásil místopředseda sněmovny Karel Ledvinka (ODA).

Přesídlení sněmovny odmítají poslanci všech parlamentních stran s výjimkou sociálních demokratů, kteří nejsou v této otázce jednotní.

Pavel Tollner informoval, že dnes by měly být kolektivně další tři objekty v malostranské Tomášské ulici, v nichž budou místnosti pro parlamentní kluby, čítárna a prostor pro odpočinek poslanců.

Parlament bez poslanců

Zahrádka na dálnici. Nad střechou původní budovy vzniklo — sevráno dvoupatrovou nástavbou — romantické zátlá. Cestou dlouhými chodbami ke kancelářím nejvyšších funkcí FS se návštěvník mohl osvěžit pohledem na zeleň.

Výstup
Federální shromáždění
Státní opera Praha

Budova dímá, bez života však není. Například stánek v přízemí za výtahem zůstal v provozu. V popředí je sousedí Otto Gutfrunda Rodina. Život objevil také v knihovně, restauraci i zdravotním středisku.

Budova bývalého Federálního shromáždění zůstává půl roku po zániku federace bez nového nájemníka

Rekonstrukce, která budovu Federálního shromáždění v letech 1990 až 1992 přeměnila v technicky dobře vybavené sídlo parlamentu, stála asi 150 milionů korun. Včetně pohyblivé počítačové sítě a vybavení pracovišť výpočetní a další technikou. Klimatizace přišla na 30 milionů, elektrický napájecí systém na 13 milionů, interiér klubu (prostor pro návštěvy, kavárna, restaurace) pět milionů. Peníze »padly« i na kopírky, elektronickou síť, obvodový plášť budovy, výtahy a tak dále.

Poslanecká sněmovna využívá služby knihovny, Parlamentního institutu a archivu, obsadila část kanceláří, ke stěhování z Malé Strany však sotva dojde. Nájemce se hledá mezi mezinárodními institucemi. Otázkou je, zda se najde a jak dlouho bude případně předsedli trvat. Budova již leží ladem téměř půl roku.

Kuchařští mistři jsou prý skuteční mistři a rádi by předváděli, co s novou kuchyní dokážou. Bohužel k tomu mají málo příležitostí. Škoda — rekonstrukce gastroúseku a nová kuchyňská technologie stály pětadvacet milionů korun.

Uzamčeno, zapečetěno. Nejedny dveře jsou vybaveny počítadly. Mnohé jiné jsme otevřeli. Nahlédli jsme do opuštěného sálu, v němž se odehrávaly schůze FS, i do jedné ze strojoven vzduchotechniky, pro které se po střeše i prázdných chodbách. Úmyslně jsme vynechali technická »záložní« o nichž se psalo nejčastěji — třeba čtečku pro CD ROM v knihovně, počítačovou síť, parlamentní teletext, kamerový systém pro přenos ze sálů a pro bezpečnostní okruh.

Tyto telefon
pro 1100
výhradně
pro potřebu novinářů
akreditovaných v FS

Spojení přerušeno, za zdí se však skrývá moderní tiskové středisko, jehož přestavba přišla na dva miliony korun.

Martin DENEMARK
Foto DV — Stanislav TEREBA

kl bezprostředně poté.

mezi výprsi 30. listopadu.

sestředěte pozornost na měřicí, například abychom zákon o výkonu svobodného povolání.

Památkáři neprotestují, obyvatelé čekají na náhradní bytové prostory Každý poslanec bude mít svůj stůl a židli

Na Malostranském náměstí do dvou let přibude na 102 pracovišť pro 180 poslanců Parlamentu ČR. Uzavřel se tím dlouhý spor mezi Poslaneckou sněmovnou, Obvodním úřadem Praha 1 a Společností obyvatel a přátel Malé Strany a Hradčan kolem obsazení a využití tří barokních malostranských paláců. Jednak tím bude konečně vytvořeno důstojné zázemí pro práci poslanců, ale historické »pražské podhradí« tak získá i nový kabát (po kterém stávající zchátralé fasády tolik volají), vážnost i obdiv nejen návštěvníků Prahy.

MARTINA HLADÍKOVÁ

Zemský výbor Království českého získal v letech 1902 – 1903 pro svůj zemský úřad nové prostory a domy, především celý přílehlý v blok Tomášské ulice – počínaje palácem Auerspergským, dále i přílehlý blok na Malostranském náměstí – Palác Sternberských a palác Smiřických. Roku 1903 bylo zřízeno klauzurní přemostění úzké Thunovské uličky s krytou chodbou, která spojila sněmovnu se zadním traktem Sternberského paláce.

Do nedávno opětovně získaných barokních paláců v severní

části Malostranského náměstí se poslanci parlamentu nastěhují koncem roku 1995. Hospodářský výbor PS jednal v této věci minulý týden za přítomnosti zástupců vybraných dodavatelů firm a zástupce firmy KDM, a. s., která se na základě výběrového řízení stala investorem celé akce na rozšíření sídla parlamentu. Výbor schválil tři z osmi přihlášených dodavatelů firem a podle slov jeho předsedy Vladimíra Budinského byla navrhovaná cena hlavním hlediskem, ke kterému bylo přihlíženo. »Hospodárnost je na prvním místě,

neméně významné je však i hledisko historické a památkářské,« dodal V. Budinský.

Pro nejrozsáhlejší rekonstrukci paláce Smiřických byla vybrána firma PSP Intertrade, která se členům hospodářského výboru jevila v rámci řízení jako vůbec nejlepší. Rekonstrukci Sternberského paláce sněmovna zadala firmě IPS, a. s. Praha, která naopak předložila nabídku nejvýhodnější. Pro obnovu bytových domů v Tomášské ulici vybraly Pozemní stavby Pardubice, které mají s podobnými rekonstrukcemi na Malé Straně již své zkušenosti.

V nově opravených prostorách budou zřízeny především kanceláře poslanců, v přízemním podlažní všech objektů obchody a v paláci Smiřických kavárna pro veřejnost.

Zbývá jen technicky doložit propojení současného sídla sněmovny s malostranskými objekty. Stávající přemostění – z roku 1992 – předpokládanému provozu zcela nevyhovuje a tunel nepřichází v úvahu. Proto bude vypsaná veřejná soutěž na nové přemostění, do jejichž výsledků budou moci hovořit i malostranští obyvatelé.

Památkáři se schváleným postupem prací souhlasí. Podle dr. M. Horyny nemá připravovaná stavba nic společného se snahami z poloviny osmdesátých let o »pozdně papalášistický sebestačnost«, který tolik poznamenal dřívější rekonstrukce mnohých jiných paláců.

Foto archiv

44 241
* 49/1

Telegraf, 2. 1993, 20. 10. 92

8 6. dubna 1995

DOBRÝ VEČER

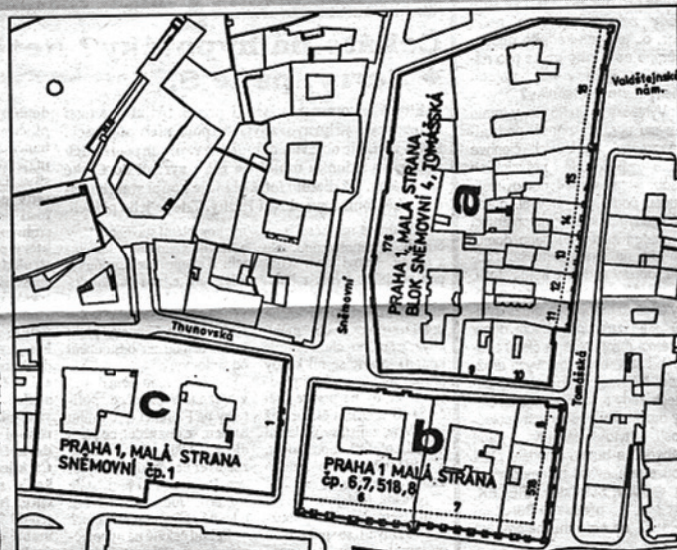
PUBLICISTIKA

Na (budoucí) parlamentní půdě

Malostranské paláce se „házejí do gala“ ♦ Bezbariérový přístup pro všechny

Svého času vyvolalo zlou krev rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky zůstat v prostorách bývalé České národní rady ve Sněmovní ulici a přibírat navíc i některé objekty v bezprostředním sousedství. Protesty již utichly. Dnes je z bývalého Federálního shromáždění, do něhož se podle mnohých měli poslanci přestěhovat, sídlo Rádia Svobodná Evropa a v malostranských budovách, které parlament zabral, se pilně pracuje.

„Požadavky poslanců na podobu nových parlamentních budov se změnily.“ říká ing. Josef Dastych, ředitel společnosti KDM, pověřené dozorem nad rekonstrukcí parlamentních objektů. „Původně se předpokládalo, že těžištěm nových objektů budou parlamentní výbory,

STÁVAJÍCÍ PARLAMENTNÍ BUDOVA je označena „a“, „b“ představuje budovu, jež má být hotova do voleb v roce 1996, „c“ objekt, jehož rekonstrukce teprve započne.

slanecký klub, uvádí Josef Dastych na pravou míru. „Poslanecké kluby budou po volbách sestěhovány do tzv. objektu „b“, tvořeného palácem Smiřických, Sternberským palácem a domy č. p. 518 a 8 v Tomášské ulici. Teprve po rekonstrukci objektu „c“ (Sněmovní č. 1), v němž se mimochodem nachází krásný sál prvorepublikového senátu, bude mít každá strana v poměru ke svému zastoupení v Poslanecké sně-

movně odpovídající poslanecký klub.“ Součástí každého klubu bude zasedací sál, místo pro neformální schůzky a reprezentativní kancelář předsedy klubu. Poslanci budou muset oželeť samostatné pracovní a budou sedět po dvou, po třech. Nerozhodnut zůstává výběr nábytku. Přednost patrně dostane ten, jehož účelnost se snoubí s vzhledem vhodným do historických interiérů. Například psací stoly však budou mít napojení na parlamentní počítačovou síť pro erární laptopy poslanců: pod

historickým kabátem nejmodernější technika. Plodem zásady, že každý občan musí mít možnost navštívit svého zástupce, bude bezbariérový přístup do parlamentních budov, které budou navíc mezi sebou nejspíš propojeny podzemními tunely. A aby se parlament neodcizil lidu, bude v atriu paláce Smiřických kavárna s přístupem pro veřejnost. Budou se mít dobře, ti naši poslanci. Hrome, že bych taky kandidoval?!

Jan PINKAVA

Foto DV — Drahomíra Šrbová

„O KONEČNÉM VÝBĚRU parlamentního inventáře není dosud rozhodnuto.“ říká ředitel KDM ing. Josef Dastych.

Po Heydrichovi StB

Býval tu senát

Pod historickou slupkou nejmodernější technika

Jan Pinkava
Foto: Stanislav Tereba

Skutečnost, že Poslanecká sněmovna zabrala pro své potřeby palác Smiřických a Sternberský palác na Malostranském náměstí, jakož i další objekty v ulicích Sněmovní a Tomášská, se svého času setkala s kritikou. Jedna stránka této skutečnosti však je nesporně pozitivní: důkladně a zároveň maximálně citlivě se opravují památky, na něž by se jinak stěží sehnaly prostředky.

Labyrint

Kdo z vás měl možnost procházet se napříč budovou Poslanecké sněmovny, nebo v ní dokonce přímo někomu hledal, jistě si ve spleti interiéru přes nejrozumnější značení slušně pobloudil. „Nové rekonstruované parlamentní budovy nejsou o nic přehlednější,“

konstatuje smutně ing. Josef Dastych, ředitel firmy KDM, která zajišťuje rekonstrukční práce. „Oba paláce totiž před-

stavují různé scelené městské domy, ke kterým se nyní další domy přidávají. Pracujeme na informačním systému, ve kterém by se přítomní orientovali díky jistým uzlovým bodům, ale vytvořit jej je dosti obtížné.“

Stoly, karty, kabely

Kanceláře sněmovny musí být vybaveny nejmodernější spojovou a výpočetní technikou, zároveň však nesmí být narušena historická hodnota a vzhled pa-

mátek. Za svým poslancem se musí mít možnost dostat každý občan - i invalidní, proto budou všechny prostory bezbariérové - a poslancům musí být přitom zajištěna naprostá bezpečnost. Znamená to natáhnout kilometry kabelů, rozmístit stovky elektronických čidel.

Poslanci a elektronika

Každý poslanec bude mít

chovaný nejmodernější techniku 300 kg (!). Kdo si vzpomene, jak houževnatým soupeřem bylo poslancům svého času hlasovací zařízení se třemi tlačítky, patrně se neubrání skepsi.

Úřadoval tu Heydrich

Sál bývalého prvorepublikového senátu v objektu „c“ ve Sněmovní ulici vypadá, jako

Prvorepublikovní poslanci byli oproti dnešním vybaveni spartáckěji - kdepak polstrovaná sedátka. Pauza v jednání trvá již téměř půlstoletí, a přesto to tady vypadá, jako by se v sále dřívějšího senátu zasedalo ještě včera. Co ale stačilo včera, nestačí zítřka...

univerzální elektronickou kartu, která mu umožní vstup do budovy, použití podzemního parkingu, hlasování, výběr z bankomatu atd. atd. Při její ztrátě bude nutné všechny systémy přeprogramovat. Při pozoruhodném počtu ztrát dnešních hlasovacích karet jímá tvůrce bezpečnostního systému lehký děs. Každý poslanec bude mít svůj stůl, napé-

Něco zbyde i na Pražany

Pamětníci bývalé restaurace U Montágů v přízemí paláce Smiřických nemusí být zklamáni: nahradí je nová kavárna spolu s antikvariátem, krejčovstvím, předprodejem vstupenek a prodejnou parlamentních tisků. Takže nejen poslanci, ale i Pražané budou z rekonstrukce něco mít.

Ředitel KDM J. Dastych ukazuje budoucí parlamentní osvětlení. „Je pěkné, ale při opravě nebo instalaci je nutné celé rozebrat,“ říká.

Podzemní parkoviště pro 56 automobilů půjde až do dvacítkmetrové hloubky. Dnes je zhruba v poloviční hloubce.

ŘEDITEL STÁTNÍHO ÚSTAVU PAMÁTKOVÉ PÉČE JOSEF ŠTULC: Valdštejn pro Senát i veřejnost

Peter Kováč
Markéta Maláčová

■ Pane řediteli, byl jste jedním z nejrazantnějších kritiků umístění Senátu do Valdštejnského paláce. Proč jste nyní změnil svoje stanovisko a tvrdíte, že adaptace tohoto památkového objektu pro Senát je možná?

Stalo se tak po setkání s představiteli Parlamentu, konkrétně předsedou Milanem Uhdem a místopředsedou Karlem Ledvinkou. Při něm jsem nabyl dojmu, že je zde vůle využít pro umístění Senátu méně atraktivní prostory a umělecky nejhodnotnější části Valdštejnského paláce nikoliv uzavřít, ale zpřístupnit veřejnosti, o což se my snažíme už dvacet let.

■ Máte tedy pocit, že vzhledem k provozu Senátu, dopravě, bezpečnostním opatřením, která nutně budou omezovat vstup návštěvníků a podobně, je využití tohoto památkového objektu jako sídla Senátu optimální?

Neznám a nikdo vlastně přesně nezná faktický budoucí provoz Senátu. Určitě tam budou jistá omezení. To byl jeden z důvodů, proč jsem se vehementně zasazoval, aby

a podmínky památkářů s provozními nároky uživatele čili Senátu.

■ Nepřipadáte si tak trochu v roli hasiče, který přichází až k požáru? Co když se zitra vláda rozhodne využít k reprezentaci třeba Karlštejn?

Památkář se často ocitá v roli hasiče. Mým hlubokým přesvědčením je, že ochrana památek je a má být věcí veřejnou. Jde o kulturní hodnoty, jejichž jsme pouhými správci, a bylo by fér vůči budoucím generacím, aby se při podobných jednáních vyloučili osobní či kabinetní zájmy.

■ Pro sněmovní sál by měly být podle vaší informace na tiskové konferenci využity bývalé Valdštejnovy konírny. Předpokládá se, že Senát pro své potřeby využije jízdárnu, která dosud byla využívána jako výstavní síň?

Konírny měly v minulosti svůj účel, jsou rozlehlé, protože Valdštejn koně miloval. Úpravy, které jsou nutné při adaptaci koníren na sněmovní sál, jsou v toleranci a lze je s čistým svědomím a s ohledem na ochranu budovy připustit. Ale konkrétní návrh musí být dán na papír a zpracován přinejmenším v podobě studie. Byl jsem představiteli Parlamentu ujištěn, že jízdárna zůstane výstavní síní.

Práci hlavního traktu Valdštejnského paláce v Praze.

Pátek
2. února 1996

Vikendová příloha deníku Svobodné slovo
Vedoucí redaktor: Michael BOROVÍČKA
Redaktoři: Bohumil KŘEČEK, Jana KYSELOVÁ
Vlasta POLEDNOVÁ, Marcela PROŠKOVÁ
Grafická úprava: Kamila PALČOVICOVÁ
Jana MALÁ

Slovo na víkend

Je honosná rezidence slavného českého šlechtice právě tím nejlepším sídlem pro Senát

Když ve dvacátých letech 17. století Albrecht z Valdštejna skupoval domy, zahrady a parcely, aby na jejich místě vybudoval rodové sídlo, jistě se neseťkával s úsměvem a souhlasem. Měl ovšem velmi mnoho peněz, dědictví Smiřických a velmi levně získal konfiskáty po těch, kteří byli poraženi, popraveni nebo odešli do ciziny. Hlavní křídlo Valdštejnského paláce obrácené do náměstí zřejmě navrhl Andrea Spezzi i s pozdně renesanční fasádou a vnitřními neobyčejně cennými interiéry.

Zrcadlový sál Valdštejnského paláce.

Především je to Rytířský sál, který má původní štukovou dekoraci klenby, v jejím středu je Apoteóza Valdštejna jako boha Marta. Jejím autorem byl Baccio del Bianco, který vyzdobil také kruhovou pracovnu s nástropním obklopením a čtyř denních dob, spojovací astronomicko-astrologickou chodbu s alegoriemi sedmi planet, čtyř světadílů a symboly zvěrokruhu, jsou tu dokonce nové objevy Galileovy, čtyři měsíce Jupitera a dva Saturna. Chodbu patrně vymaloval Giovanni da Cagliano. Pak je ve stejném traktu palácová kaple sv. Václava (oltářní obraz Zavraždění sv. Václava mariánské lunety i výjevy ze svatovávčenských legendy).

A navednou uhořelo jako blesk z čistého nebe, že se do Valdštejnského (a po něm ještě do Kolowratského paláce, kde je také ministerstvo kultury) má stěhovat Senát, tedy druhá komora našeho parlamentu. Památkáři rozbouřili lavinu věbů to dokonce nazvala arogancí moci a novináři ve svých médiích to přetřásají ze všech stran.

Causa Valdštejnský palác

Názory mohou být rozličné...

Státní ústav památkové péče, dr. Josef Štulec:

■ Původně jsme měli obavu, že bude nutné opravovat a adaptovat i jedinečné interiéry, aby odpovídaly dnešním požadavkům. Věřili jsme, že se zahradě, v níž dnes stojí Drottningholmský zámek u Stockholmu, podruhé Francie 1742. A je třeba přiznat, že lehkou dobu neprožíval ani po roce 1945, kdy mnoho věcí bylo odtud rozvezeno na různé místa v republice. A ještě dodejme, že v roce 1927 za Karla z Valdštejna bylo upraveno průčelí a v zahradě bylo postaveno jeviště s hledištěm a že v letech 1975 - 1979 byl palác nákladně restaurován.

Co je v paláci dnes?

Jedinečný přední trakt, historicky nejvzácnější, se využívá hlavně ke slavnostním příležitostem, a je škoda, že ani ministerstvo kultury, ani památkáři nemají takovou cenu, takže do jejich dispozice zasáhlo ministerstvo kultury, které si tu zřídilo kanceláře (sídli tu například Amos Komenského, který se zde projevoval velkou aktivitou).

Ministerstvo kultury, dr. František Malina:

Kruhový salón, tzv. Valdštejnova pracovna.

Státní ústav památkové péče, dr. Květa Křížová:

Po Pražském hradu je to druhá nejstarší památka rozlehlosti i umělecky.

Ministerstvo kultury se nebrání opustit Valdštejnský palác. Vidí naopak zajímavou šanci v tom, že budou peníze na opravu. Doufáme, že se budeme moci nastěhovat do Nostického paláce, o tom ovšem ministerstvo nerozhoduje, o tom rozhoduje dislokační komise.

Ministerstvo kultury, ministr Pavel Tigrid: 1) Ministerstvo kultury se neruší. 2) Zůstává tam, kde je, ve Valdštejnském paláci. 3) Pokud by v něm měl být umístěn

Na první pohled se snad zdá, že všechny Valdštejnský palác bude vbrzku opraven, rozšířen Senátu. A to je správné, protože historicky cenné části se musí postupně restaurovat a opravovat, rychlost je u památek totiž skoro vždycky na úkor kvality. Je zřejmé, že obě hlavní strany, totiž zákonodárná moc a památkáři, se dohodnou. Nelze však předpokládat, že ani ty představitelé překážky. Když poslanci paláce nenichli smogem, hlukem a nárazem, bylo by to snad dobré, ale ještě lepší by bylo, kdyby u Prahy vznikla nějaká malá Brasília, odkud by se řídil celý stát, jako je tomu v největší jihoamerické republice. Ale to je samozřejmě utopie.

Památkáři v defenzivě

Ministerstvo kultury, dr. Milan Uhd: Nejsem přece takový barbar, abychom chtěli ponížit historický a umělecký cenný prostor. Jako ministr kultury jsem ve Valdštejnském paláci sídlil i vím, jak je to cenná památka, ale také vím, jak je poškozena a že je třeba ji opravit. Takhle by brzy a je samozřejmé, že přední trakt by se otevřel veřejnosti. Konečně, všude ve světě má Senát reprezentativní sídlo.

Milena NYKLOVÁ
Foto archiv SÚPOP

ŠIKOVNÉ ČESKÉ RUCE NA MALÉ STRANĚ

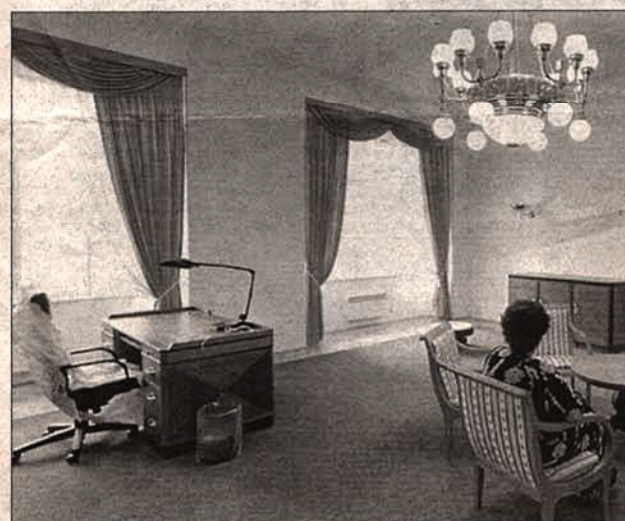
Historické objekty, na pravé straně pražského Malostranského náměstí se po několika měsících převlékly do svátečního. Parlamentní prázdniny skončily a zákonodárci, zvolení do Sněmovny, se přestěhovali do nově upravených prostor.

KAM S KUŘÁKY ?
S původně plánovaným usazením poslanců zamíchaly letošní volby. To nám přiznal i Josef Dastych, šéf firmy LDM, která provádí rekonstrukci historických budov tvořících komplex sídla Sněmovny. Původní zadání totiž počítalo s prostorami pro dva velké, dva střední a čtyři malé kluby. Voliči však svými hlasy rozhodli, že ve Sněmovně působí dvě supervelké frakce ODS (68) a ČSSD (61), tři malé KSČM (22), KDU-ČSL a SPR-RSČ (po 18 poslancích) a nejmenší ODA (13 zákonodárců).
S rozsezením se si však odpovídání nakonec poradili, i když se to neobešlo bez menších dohod. Při rekon-

strukci bylo nespočetné množství sklobit nekompromisní podmínky památek a zájmy poslanců. «Museli jsme poslancům vysvětlit, že se musí historickým domům přizpůsobit, naopak že to rozhodně nepůjde,» prohlásil J. Dastych.
Na malé pohodlí si ovšem zákonodárci rozhodně stěžovat nemohou. Snad jen silný kuřák budou mít problém, kam se se svým zlozvykem «uklidit,» neboť obnovené historické malby na stěnách i dříve restaurované renesanční stropy si kouř vůbec nezaslouží.

Když už je o tom řeč, dřevěné stropy jsou opravdu unikátem. Původně se předpokládalo, že v paláci Smiřických číní jejich plocha 300 čtverečních metrů, nakonec se však ukázalo, že si restaurátoři musí poradit s desítkrát větším objemem prací. A to představovalo 30 milionů korun vynaložených navíc. To na okraj.

Je třeba se o tom zmínit i proto, že z původního odhadu 828 milionů na obnovu čtyř budov, které jsou slavnostně uváděny do provozu právě v těchto dnech, se přes nepřepočítaně dané náklady podařilo ušetřit 88 milionů korun. Vybavení jedné poslanecké kanceláře (ve velikosti od 19 do 107 m²), kterých je 109, Sternberský palác, přijímací salon klubu ČSSD.

Palác Smiřických, pracovna předsedy klubu ODS.

Sternberský palác, přijímací salon klubu ČSSD.

Palác Smiřických se stal po kladné rekonstrukci důstojným zemištěm pro poslance Sněmovny.

ských mistrů společnosti V z Veselí na Moravě.

POSLANCI U ŽLABU

Těžko říci, která z míst je nejhezčí. Ve Sternberském paláci sedět sociální demokraté, frakce Stanislav Gross má mít kan s výhledem na Malostranské náměstí, a s velkou terasou. Mnozí jeho gověto považují za zlomyslnost, bot nekufák prý nepotřebuje balkon. Zasedací budova má mít sociální klub, a v bývalé klenbě. Kromě toho jí tu ovšem nic nepřipomíná o poměrně rozlehlosti, klimatizaci, novou místnost s novou italskou panouk dlahou, která má již na rok sloužit novinářům. Ani před klubu ODS Milan Uhde nepozná zkratku. Jeho frakce bude sdílet leč s komunisty a republikou v paláci Smiřických.

Sérove poslanců KSČM a RSC obsadí výstavní prostory v paláci. Tady se nachází i kouzlo, orlí hnízdo, umístěné pod chod, odkud je filmový pohled Hrad a poklidné malostranské chy. Všechny domy jsou propeř prvním patrem.

Z hlavní budovy Sněmovny také vede lávka, ale tou nebude procházet každý, neboť by to p neunesla. Poslanci, pracovníci, náři i hosté se budou v objektech hybovat s magnetickými káry, které je vůbec nepustí v. Stavbaři nesměli při rekonstrukci přikrášlovat, a tak třeba v hlubokých prostorách – v jedné místě téměř šest metrů pod úrovní náměstí – zůstaly klivé z původní dlažby.

Pamatovalo se i na postižené, do návštěvních míst jsou téný bezbariérové přístupy. Anžnost nepřijde zkrátka. Od vchodu slavnostního uvezení nových stor do provozu má fungovat kavve dvorec paláce Smiřických s pemp z Malostranského náměstí. V podlouhí bude prodejna knih, ných a parlamentních tisků.

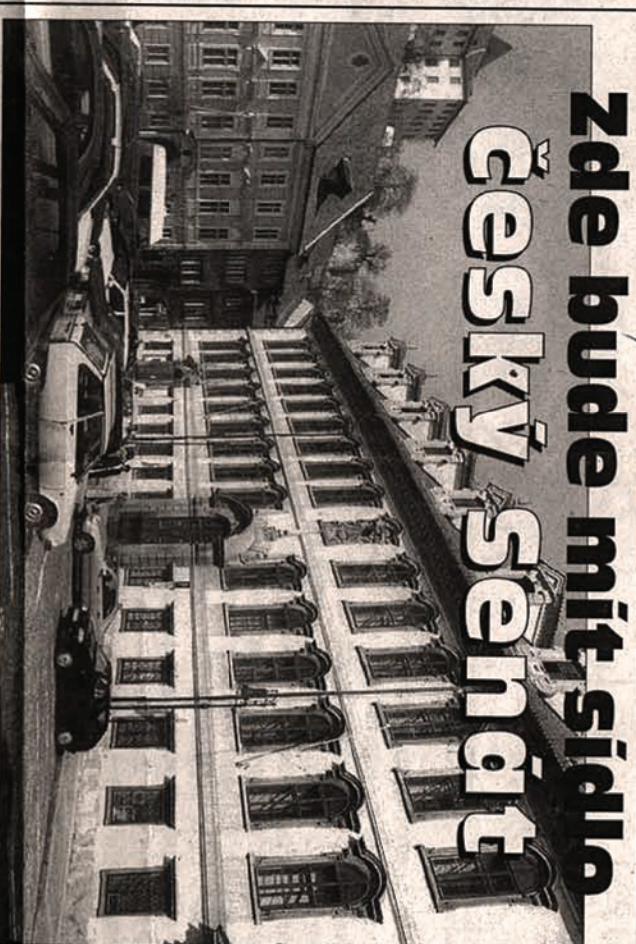
Marie KUDRNOV
Foto Leoš CHOD

VIII. STRANA

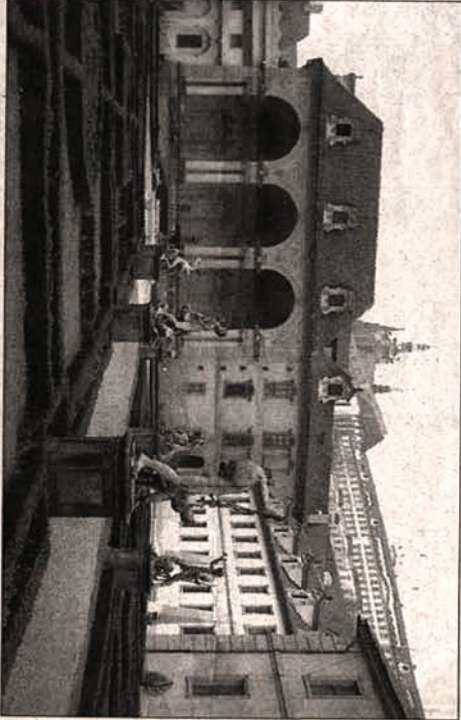
ČTENÍ NA VÍKEND

Palác Smiřický - budf 19. 4. 1996

Zde bude mít sídlo Český Senát

Až v polovině listopadu po pětasedmdesátileté přestávce opět zvolíme senát - druhou komoru parlamentu české republiky - bude s nezbytnou provozní agendou sídlit ve třech malostranských palácích: valdejském, Kolowratském a Malém Fürstenberském.

**SÍDLA VĚNOVY
FRYDLANTSKÉHO**
Spolu s Pražským hradem a sester manským Klementinem patří také Valdejský palác (Valdejské sídlo) k nejznámějším sídlům vládních objektů v Praze. Na nejvyšší, dělné proslulosti posazený se kolem pěti nároží a zábradlí neopracovaný rozlehlý dvoráček, palácové a jednopatrové administrativní a řídící zábradlí.

Palác Smiřický, pracovna předsedy klubu ODS. Foto Leoš KLUČEK a archiv ZN

**OD SKLADIŠTĚ
K MINISTERSTVU**
Ze vzácného a cenného vnitřního zařízení se zachovalo jen velmi málo. Povýř palác dříve byl výhledem zámek v roce 1648. Těle se později zámek a odtud zámek, kde si odvaloval v zámku Dvorního domu u Štolského. Původně Valdejský palác vybudovaný v roce 1742 Francouz, který v době války o tzv. rakouské dědictví obsadil Prahu. V paláci a zámku skladě věnování zámku.

Prostory Valdejského paláce byly později, hlavně od 19. století, světy by různých významných historických, společenských a kulturních podniků a stěží je zaplněné a mělo by to v roce 1810 právě zde na přelomu v zámku zámek český rekonstruovat a vybudovat Josef Bouděk, modelové zámek, kterou posun věnování přestavěl i, června 1817. Sídla terasou by ležela 1830 slyšením dřívemu Friderika von Schöneru. Valdejský palác, který se zachoval v roce 1934 uspořádání vzhledu v stavu. O čtyři roky později v roce 1938 obsazení v roce 1938, se tu po válce vybudoval český národ.

Prostředím paláce, který se zachoval v roce 1934 uspořádání vzhledu v stavu. O čtyři roky později v roce 1938 obsazení v roce 1938, se tu po válce vybudoval český národ.

Prostředím paláce, který se zachoval v roce 1934 uspořádání vzhledu v stavu. O čtyři roky později v roce 1938 obsazení v roce 1938, se tu po válce vybudoval český národ.

Zboří pražskou dominantu?

dokončení ze strany 1

Podle známého architekta Zdenka Lukeše je přestavba a dostavba bývalé plodinové burzy sama o sobě velmi zajímavým architektonickým a technickým dílem. Podotkl, že budova je památkově chráněna a slouží jako zázemí Národního muzea a Státní opery. „Nápad zbourání ná- stavby mně tedy připadá zcela absurdní, navíc původní stav z první republiky už stejně nelze obnovit, protože součásti celého komplexu byl i dům, který byl na konci 60. let zbourán,“ sdělil Lukeš.

„Takový nápad snad mohou mít jen nějací ultrakonzervativní architekti nebo někomu vadí, že jde o stavbu z komunistické éry,“ dodal.

Zbourání Federální shromáždění je podle primátora úvaha skupiny architektů. „Je to úvaha, o které jsme tak volně hovořili třeba s ministrem kultury,“ upozornil Svoboda. Jaká z variant úpravy oblasti u Václavského náměstí bude zvolena, záleží na rozhodnutí odborníků, zdůraznil primátor s tím, že on se v současné době k žádné z variant nepřiklání.

Rekl také, že Praha by se měla otevřít moderní architektuře.

Mrtvé město

„Musíme si uvědomovat, že město, které je postaveno jenom na historickém jádru a nebude se dále rozvíjet, se

MĚSTO NAD MĚSTEM. Výstava Národního muzea Město nad městem opět otevřela diskuzi o budoucnosti Federálního shromáždění. Muzeum s objektem počítá a chce ho propojit se starou budovou. Foto: Deník/Michal Bílek

stane městem mrtvým. Musíme do něj pustit i moderní architekturu,“ poznamenal. Na fóru se dále zastal Žižkovského nádraží a jeho prohlášení za kulturní památku. Město podle něj nedopustí, aby něco, co lze vnímat jako historickou památku, bylo zničeno.

Budova bývalého Federálního shromáždění byla postavena v době první republiky jako sídlo burzy, po roce 1948 v ní sídlilo Federální shromáždění, tehdejší česko-

slovenský parlament, v roce 1995 se do objektu nastěhovalo Rádio Svobodná Evropa.

K původnímu třípatrovému objektu bylo na konci 60. let minulého století podle projektu architekta Karla Pragra přistavěno čtvrté a páté patro, které je posazeno na nosnících a vyčnívá do prostoru. Budovu nyní využívá Národní muzeum, které chce objekt propojit podzemním tunelem se sousední hlavní budovou.

Podle ředitele Národního muzea Michala Lukeše je využívání objektu základním předpokladem pro nezbytnou

rekonstrukci historické budovy Národního muzea.

„Nová budova Národního muzea má své vášnivé zastánce i odpůrce a to je také jeden z důvodů, proč jsme právě v jejich prostorách v minulém týdnu otevřeli tematickou výstavu Město nad městem, která je věnována jak okolnostem vzniku její současné podoby, tak obecně dílu architekta Karla Pragra,“ uvedl Lukeš.

Cílem výstavy podle něj bylo také otevřít diskuzi. „Jsme rádi, že se náš záměr podařil,“ dodal.

(čtk, luk)

Federální shromáždění

Předtím, než v těsném sousedství Národního muzea, na místě křižovatky dnešních ulic Wilsonova a Vinohradská, vyrostla současná podoba budovy, byla zde v letech 1935 až 1939 postavena dle návrhu Jaroslava Rösslera novoklasicistní budova pražské burzy. V roce 1948 byla burza trvale uzavřena a budova spolu s obytným domem bez náhrady vyvlastněna a předána Národnímu shromáždění.

V 60. letech minulého století padlo rozhodnutí o rozšíření budovy pro potřeby parlamentu. Architektonickou soutěž vyhrál s unikátním řešením kolektiv autorů ve složení Karel Prager, Jiří Kaděábek a Jiří Albrecht. Palác byl zrekonstruován a zasazen do nové budovy.

Konstruktivně odvázná stavba započala v roce 1966 a trvala šest let. Konstrukce roštu, vázící několik set tun, byla svařena na zemi a na své místo vyzvednuta jako celek. Na roštu pak vyrostla dvě patra nových prostor. V 80. letech prošla budova rozsáhlou rekonstrukcí, po rozpadu federace ale přestala sloužit jako sídlo parlamentu.

Od roku 1995 zde sídlilo Rádio Svobodná Evropa/Rádio Svoboda (RFE/RL)

EMOCE. Budova má buďto velké obdivovatele, nebo odpůrce. Rozhodně stále budí vášnivé emoce. Foto: Deník

SLOUPEK PRO DNEŠNÍ DEN/ÍK

Atrakce ano, ale raději z dálky s vatou v puse

LUKÁŠ MAREK

Dal jsem si cukrovou vatu a zatočila se mi hlava. To kdy jsem jen pohlédl na jednu z monstrózních atrakcí na Matějské pouti. Vyrázil jsem sem poprvé v rámci pracovního vy- kendu, abych si také nějaký ten kolotoč vyzkoušel na vlastní kůži. Zůstal jsem ale raději při zemi a na ty stroje, kde se srdce potkává s žaludkem, jsem rychle zapomněl. Tohle skutečně není nic pro mě. Nakonec jsem vzal zavděk pouze tradičním řetězkem, a to bylo tak akorát, abych mohl říct užil jsem si to tady. Pak jsem chtěl ještě snoubence vystřelit, ruží z pouti. Ale i to se proměnilo ve frašku, a tak si nakonec papírovou květinu vystřelila sama. Proto už jsem děle ne- váhal a raději se vrhl mezi giganty z doby ledové, aby mě za- tu ostudu raději sežrali. Nestalo se tak, a tak jsem svou špatnou mušku zamluvil tím, že jsem pacifista. Ale slibuji ti Matějská pouti, za rok se vrátím, a to budeš koukat.

lukas.marek@denik.cz

UDÁLOSTI V METROPOLI

Město šetří, zrušilo účast na osmi veletrzích cestovního ruchu

Praha – Hlavní město zrušilo účast na osmi veletrzích cestovního ruchu v letošním roce, ušetří tak přes deset milionů korun. Vyplývá to z usnesení, které tento týden přijala rada. Minulé vedení počítalo s prezentací města na 11 veletrzích, tři z nich už se uskutečnily. Na žádném dalším veletrhu se tedy Praha letos zřejmě ne- představi. Praha letos nepojede na veletrh v Göteborgu, Barceloně, Hongkongu, Soulu, Moskvě, Petrohradě, Londýně a alsaském městě Colmar. Rad- nice také kvůli tomu zrušila výběrového řízení, v kte- rém měla být vybrána firma, která by prezentaci Pra- hy zajistila. Tendr vyhlásilo minulé vedení města. (čtk)

Kolem Sparta Arény bude možné parkovat jen s kartou

Vysočany – Praha 9 zavádí od dubna v části Vysočan parkovací karty pro rezidenty. Chce tak vyřešit složi- tou situaci v parkování kolem florbalové Sparta Arény v Podviněm mlýně ve Vysočanech. Od dubna bude parkování pro rezidenty vytvořeno v ulicích Podvinný mlýn, Kovanecká, Kovářská, Čihákova, U Školičky, Matějškova a na náměstí Na Balabence. Parkovací kar- ty budou vydávány od 21. března u přepážky č. 3 ve ves- tibulu nové radnice. (luk)

V Chelčického ulici otevřeli novou chráněnou dílnu pro postižené

Žižkov – Nové pracovní příležitosti pro osoby s men- tálním a kombinovaným postižením nabízí Chráněná dílna A MANO v Chelčického ulici v Praze 3. Hlavní činností dílny jsou ruční výroba keramiky, dekorací, reklamních předmětů nebo kompletovací a balící služby. „V současné době naše dílna zaměstnává 12 li- dí, kterým pomáhá velmi šikovná mistrová,“ řekla ře- ditelka dílny Daniela Prokopová, která zde zároveň působí jako speciální pedagožka. Chráněná dílna spo- lupracuje s odborným učilištěm pro žáky s více vada- mi. Jeho absolventi zde tak mají možnost získat po- třebnou praxi a uplatnění. (luk)

Praha 6 bude soutěžit s tradičními recepty z Bubenče a Střešovic